

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om avgift som för 1994 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag stiftas genom vilken principen om s.k. totalt kostnadsansvar genomförs även 1994 inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen på samma sätt som 1993. Principen innebär att en avgift om sammanlagt 330 milj. mk skall uppbäras hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalter-

na samt hos lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 1994 och gälla 1994.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Av statsekonomiska skäl infördes i syfte att minska statens finansieringsandel till folkpensionsanstalten ett system, enligt vilket en avgift om sammanlagt 330 milj. mk uppbärs för 1993 hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna samt hos lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. Införandet av systemet hade samband med genomförandet av principen om totalt kostnadsansvar i fråga om sjukvårdskostnaderna inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen. Uppbörderna skedde med stöd av en ettårig lag om avgift som för 1993 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (1645/92). Den avgift som avses i lagen fördelar sig så att olycksfallsförsäkringsanstalterna står för 141 milj. mk, trafikförsäkringsanstalterna för 177 milj. mk och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt för 12 milj. mk.

Enligt lagen kan utgiftsökningen till följd av avgiften 1993 och senare inkluderas i försäkringspremierna för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen samt i

totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. På premieinkomstökningen uppbärs dock inte försäkringspremie-katt och inte heller andra avgifter som uppbärs på premieinkomsten. Försäkringsanstalterna betalar 1993 kalendermånadsvis ett förskott på avgiften, vilket är 1/12 av det stadgade beloppet. Den slutliga fördelningen av avgiften inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen sker på basis av försäkringsanstalternas premieinkomster av andra än frivilliga olycksfalls- och trafikförsäkringar år 1993.

Avgiften styrs via social- och hälsovårdsmi-nisteriet till folkpensionsanstalten för att minska den statliga garantiandel i folkpensionsfonden som avses i 59 § 2 mom. folkpensionslagen.

En utredning av möjligheterna att skapa ett permanent system för genomförandet av principen om totalt kostnadsansvar inom försäkringssystemen pågår fortfarande. Av statsekonomiska skäl är det nödvändigt att förlänga det temporära betalningssystemet för tryggnad av folkpensionsanstaltens finansiering. Det föreslås därför att ett motsvarande system skall gälla även 1994. Hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna uppbärs därför även för

1994 en avgift om sammanlagt 330 milj. mk. Beloppet uppskattas motsvara vårdkostnaderna för de patienter inom den offentliga hälso- och sjukvården som berörs av olycksfalls- och trafikförsäkringsersättningen, sedan dessa kostnader minskats med klientavgifterna.

Innevarande år har avgiften fördelats mellan de olika försäkringssystemen i proportion till den inbördes fördelningen av försäkringspremieinkomsterna för olycksfalls- och trafikförsäkringen och de med arbetarskyddsutgifterna minskade totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring år 1991. Som försäkringspremieinkomster har räknats premieinkomsten av andra än de frivilliga olycksfallsförsäkringar som avses i 57 § lagen om olycksfallsförsäkring och premieinkomsten av den obligatoriska trafikförsäkringen. Premieinkomsten för trafikförsäkringen har efter 1991 minskat markant jämfört med olycksfallsförsäkringen och denna utveckling uppskattas fortgå även 1994. Det beror på en positiv skadeutveckling inom trafikförsäkringen och för ändringar i bilparken. Det är därmed inte längre motiverat att använda försäkringspremieinkomsterna och totalkostnaderna från tidigare år som fördelningsgrund för avgiften. Därdör föreslås att avgiften skall fördelas mellan försäkringssystemen i proportion till de uppskattade premieinkomsterna för olycksfalls- och trafikförsäkringen och de med arbetarskyddsutgifterna minskade totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring år 1994.

Enligt uppskattning är försäkringspremieinkomsten för olycksfallsförsäkringen 1994 ca 1621 milj. mk och för trafikförsäkringen ca 1701 milj. mk samt de med arbetarskyddsutgifterna minskade totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring ca 187 milj. mk utan den ökning som denna avgift medför. På grund av detta fördelar sig avgiften för 1994 så att olycksfallsförsäkringsanstalterna står för 152 milj. mk, trafikförsäkringsanstalterna för 160 milj. mk och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt för 18 milj. mk.

Inom olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen fördelas den slutliga betalningsskyldigheten mellan försäkringsanstalterna på basis av den faktiska premieinkomsten för 1994 på samma sätt som i den lag som gäller år 1993. Avsikten är att även förskotten skall betalas på motsvarande sätt per månad och att de skall fördelas mellan försäkringsanstalterna i pro-

portion till premieinkomsterna för 1992. I fråga om lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall förskottet motsvara dess slutliga andel av avgiften. Den utgiftsökning som den föreslagna avgiften orsakar försäkringsanstalterna kan 1994 och senare inkluderas i premierna för den obligatoriska olycksfalls- och trafikförsäkringen och i totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Det föreslagna systemet skulle även i övrigt motsvara systemet för 1994.

Riksdagen har i anslutning till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) antagit en lag om ändring av trafikförsäkringslagen (361/93) och lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster (1288/92), vilka avses träda i kraft samtidigt med EES-avtalet. Enligt de nämnda lagarna kan ett sådant försäkringsbolag, vars hemort finns i någon annan medlemsstat i EES driva trafikförsäkringsverksamhet i Finland. Dessutom kan även ett försäkringsbolag i någon annan stat än i en medlemsstat i EES beviljas tillstånd att driva trafikförsäkringsverksamhet i Finland. Den föreslagna avgiften gäller även dessa försäkringsbolag om de efter att lagarna trätt i kraft driver trafikförsäkringsverksamhet i Finland 1994.

2. Propositionens verkningar

Med anledning av propositionen får staten genom avgiften från olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen 330 milj. mk som täcker statens garantiandel i folkpensionsfonden.

Enligt 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare deltar staten och de försäkrade i finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring så att den direkta andelen för vardera är 29,1 % av totalkostnaderna för försäkringen. Dessutom deltar staten indirekt i kostnaderna för grundskyddsandelen i lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring genom finansiering enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, folkpensionslagen, sjukförsäkringslagen och familjepensionslagen. Därmed innebär den föreslagna avgiften också att statens kostnader ökar genom finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring.

I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 1994 behandlar riksdagen också regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 15 § lagen om olycksfallsförsäkring

för lantbruksföretagare (RP 148/1993 rd), som gäller en ändring av kostnadsandelarna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Genomförandet av förslaget skulle öka beloppet av den andel som staten och de försäkrade direkt svarar för till 33,8 %. Den nedskärning av grundskyddsandelen från nuvarande 41,7 % till 32,3 % som föreslås i propositionen minskar å andra sidan statens indirekta kostnader. Statens indirekta kostnadsandel, som bildas genom grundskyddsandelen, uppskattas 1994 till 7,5 % av totalkostnaderna. Genom finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring föranleder den föreslagna avgiften staten en utgiftsökning om sammanlagt ca 7,4 milj. mk år 1994. Statens direkta andel av beloppet är ca 6,1 milj. mk och resten en indirekt andel, grundskyddsandelen.

I olycksfalls- och trafikförsäkringssystemen överförs kostnadsökningen på försäkringspremierna. Inverkan på olycksfallsförsäkringspremien är ca 10 % och på trafikförsäkringspremien ca 8 %. Av den andel som lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring står för skall omkring en tredjedel, uppskattningsvis 6,1 milj. mk, täckas med de försäkrades försäkringspremier. Denna andel motsvarar de försäkrades andel av finansieringen av totalkostnaderna för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1994 och avses bli behandlad i samband med den.

3. Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, Trafikförsäkringsföreningen och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt hörts.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1994 och gälla den avgift som skall betalas för 1994.

5. Lagstiftningsordning

Vid behandlingen av regeringens proposition med förslag till lag om avgift som för 1993 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna (RP 248/1992 rd) ansåg riksdagens grundlagsutskott i sitt utlåtande (GrUU 22/1992 rd) att lagförslaget kan behandlas i den ordning som 66 § riksdagsordningen stadgar. Då avsikten med detta förslag är att ett motsvarande system skall stadgas att gälla endast 1994, kan lagförslaget behandlas i den ordning som det nämnda stadgandet i riksdagsordningen förutsätter.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om avgift som för 1994 uppbärs hos olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

De försäkringsanstalter som har rätt att i Finland bevilja försäkringar enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) och trafikförsäkringslagen (279/59) samt den i 2 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) avsedda lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall så som stadgas nedan för att minska statens andel enligt 59 § 2 mom. folkpensionslagen 1994 till folkpensionsanstalten betala en avgift som uppgår till inalles 330 miljoner mark. Detta belopp fördelar sig så att de försäkringsanstalter som beviljar olycksfallsförsäkringar står för en andel av 152 miljoner mark och de försäkringsanstalter som beviljar trafikförsäkringar för en andel av 160 miljoner mark. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt står för en andel av 18 miljoner mark.

2 §

Den i 1 § stadgade avgiftsandelen för olycksfallsförsäkringsanstalterna fördelar sig mellan dessa anstalter på basis av de i lagen om olycksfallsförsäkring avsedda försäkringarna, med undantag av försäkringar som avses i 57 §, varvid andelen står i proportion till de försäkringspremieinkomster som fastställts genom bokslutet för 1994. Avgiften för trafikförsäkringsanstalterna fördelar sig mellan dessa anstalter i proportion till de premieinkomster för trafikförsäkringen som fastställts genom bokslutet för 1994. Den i 1 § stadgade avgiftsandelen för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är slutgiltig.

3 §

Utan hinder av 35 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, 18 § trafikförsäkringslagen och 13 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, kan den utgiftsökning som denna lag åsamkar försäkringsanstalterna 1994 och senare inkluderas i försäkringspremiegrunderna för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen och för trafikförsäkringen samt hänföras till totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare.

På den premieinkomstökning som följer av denna lag uppbärs dock inte försäkringspre-

mieskatt enligt lagen om skatt på vissa försäkringspremier (664/66), premie för främjande av trafiksäkerheten enligt trafikförsäkringslagen, premie för främjande av arbetarskydd enligt 35 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, ej heller premier enligt 58 § och 60 § 6 mom., och inte kostnader som avses i 2 § lagen om bindande av vissa skadestånd för olycksfall vid lönenivån (957/71) eller premier enligt 12 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/91). Ej heller beaktas den avgift som avses i denna lag vid fastställandet av de utgifter för skydd i arbetet som anges i 14 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

4 §

Olycksfalls- och trafikförsäkringsanstalterna är skyldiga att kalendermånadsvis betala förskott på den avgift som avses i 1 §. Förskottet utgör varje kalendermånad 1/12 av de belopp som försäkringsanstalterna skall betala enligt 1 §. Förskottet fördelar sig mellan olycksfallsförsäkringsanstalterna och mellan trafikförsäkringsanstalterna i proportion till de försäkringspremieinkomster som genom bokslutet för 1992 har fastställts för den obligatoriska olycksfallsförsäkringen och för trafikförsäkringen.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall kalendermånadsvis i förskott betala 1/12 av det belopp som fastställts i 1 §.

Försäkringsanstalterna skall senast den 15 dagen i varje kalendermånad betala förskott på premieinkomsten för olycksfallsförsäkringen till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund r.f. och på premieinkomsten för trafikförsäkringen till Trafikförsäkringsföreningen. Social- och hälsovårdsministeriet förmedlar avgifterna till folkpensionsanstalten. Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att då det förmedlar det i 1 § stadgade beloppet till folkpensionsanstalten debitera ovan nämnda föreningars konton på ett belopp som motsvarar de betalda förskotten.

5 §

De avgiftsandelar som de i 4 § 1 mom. avsedda olycksfalls- och trafikförsäkringsans-

talerna har betalat i förskott justeras att motsvara den i 2 § stadgade fördelningen av avgiftsandelarna efter det att 1994 års försäkringspremieinkomster för olycksfalls- och trafikförsäkringen har fastställts genom bokslut.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer för varje försäkringsanstalt förskottet samt den slutgiltiga avgiftsandelen. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund r.f. och Trafikförsäkringsföreningen sköter uppbörden av de slutgiltiga avgiftsandelarna enligt 1 mom. samt redovisningen av dessa till försäkringsanstalterna.

6 §

Närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag meddelas vid behov av social- och hälsovårdsministeriet.

7 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Lagen gäller avgiften för 1994.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 22 oktober 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

